

TORNÁDÚ I MBUIDÉAL

Trealamh

- 2 bhuidéal 2 líotar de phlaisteach trédhearcach
- Uisce
- Dathú bia
- 1 taespúnóg de ghealra (roghnach)
- Téip pacála nó ducth-théip

Eolas Cúlra

Chonaic muid go léir scannáin le tornádónna iontu. An cuimhin leat cén chuma a bhíonn ar thornádó? Bíonn formhór na dtornádó cosúil le tonnadóir de scamaill agus de dheannach ag taisteal ar ardluas thar an talamh. Laistigh den tornádú d'fhéadfadh an gaoth a bheith ag guairneán ag 300km/u. Is féidir leis a bheith láidir go leor le carranna a ardú, crainn a dhífréamhú nó tithe a leagadh. Ní mhaireann formhór na dtornádú níos mó ná uair an chloig. Ní tharlaíonn siad rómhinic in Éirinn.

Le déanamh

1. Líon ceann de na buidéil phlaisteacha timpeall $\frac{3}{4}$ den bhealach le huisce.
2. Cuir cúpla braon de dhathú bia leis.
3. Cuir timpeall taespúnóg de ghealra isteach san uisce daite. Seasann an gealra don deannach sa tornádó.
4. Faigh cabhair ó chara agus úsáid an téip phacála le clúdach an bhuidéil fholamh a ghreamú le clúdach an bhuidéil ina bhfuil an t-uisce.
5. Bí cinnte go mbíonn an téip daingnithe timpeall ar na clúdaigh buidéil, mar nach dteastaíonn uainn go silfeadh aon uisce amach.

Cad a thug tú faoi deara?

Bíonn an t-uisce ag sreabhadh go mall ón mbuidéal uachtair go dtí an buidéal íochtair. Téann bolgoidí aeir suas tríd an uisce sa bhuidéal uachtair chomh maith agus déanann sé torann.

Faigh greim ar na buidéal san áit a bhfuil siad greamaithe le chéile agus rothlaigh go mear iad i ngluaiseacht chiorcalach ar feadh roinnt soicindí.

Stad agus féach isteach sna buidéal

Cad atá ag tarlú?

Tá miontornádú sa bhuidéal uachtair agus an t-uisce ag sreabhadh go mear agus go ciúin isteach sa bhuidéal íochtair.

TORNÁDÚ I MBUIDÉAL

Tuige?

Chuir gluaiseacht chiorcalach chasadh na mbuidéal an t-uisce ag sreabhadh go bíseach isteach sa bhuidéal íochtair. Tá sé níos éasca don aer gluaiseacht go dtí an buidéal uachtair. Tugaimid tornádó i mbuidéal ar ár ngníomhaíocht mar go bhfuil cosúlacht tornádó air, ach gur in aer seachas in uisce a tharlaíonn tornádó.

Fíric Spéisiúil

Rothlú tuathail a dhéanann tornádó (in aghaidh an chloig) sa Leathsféar Thuaidh, agus rothlú deiseal sa Leathsféar Theas.

Leanaí níos sine

D'fhéadfadh leanaí níos sine na nithe seo a leanas a dhéanamh:

1. An méid ama a bhí ag teastáil ón uisce le sreabhadh ón mbuidéal uachtair go dtí an buidéal íochtair gan na buidéil a rothlú.
2. Ansin an méid ama a thóg sé ar an uisce sreabhadh ón mbuidéal íochtair go dtí an buidéal uachtair tar éis na buidéil a rothlú.